

AUTORITETI BANKAR DHE I PAGESAVE TË KOSOVËS
BANKARSKI I PLATNI AUTORITET KOSOVA
BANKING AND PAYMENTS AUTHORITY OF KOSOVO

Sistemi i Pagesave në Kosovë

Prishtinë, 2005

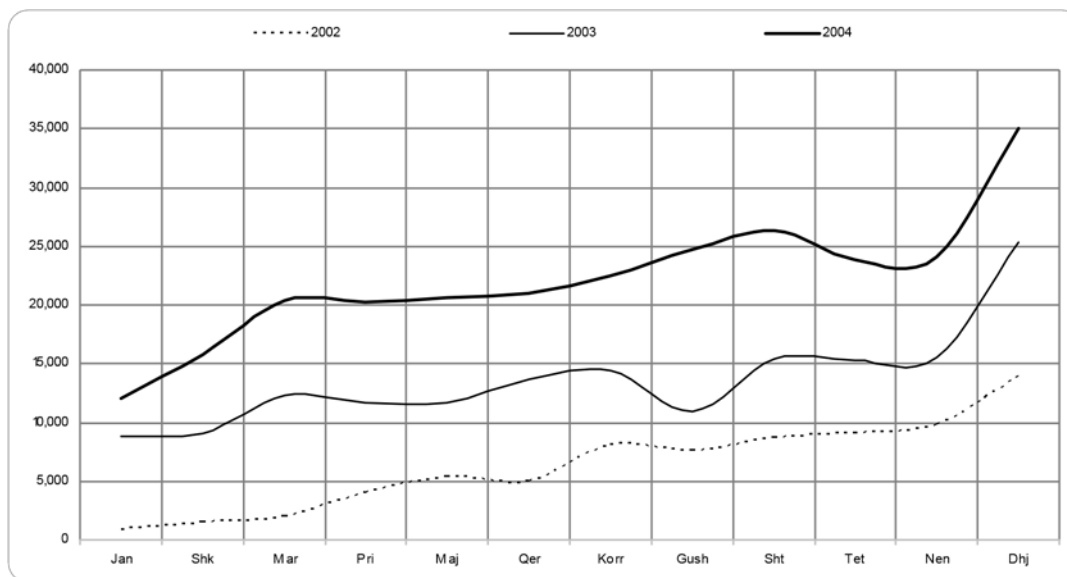
Sistemi i Pagesave

Një nga synimet kryesore të BPK-s është për të siguruar një sistem efikas dhe të sigurt për pagesat e brendshme. Që prej themelimit të saj, BPK-ja e ka vazhduar këtë synim në mënyrë aktive, dhe një arritje e madhe u shënuar në Maj 2001, kur, me kontributin e USAID-it, u krijua Sistemi Ndërbankar i Pagesave (SNP) me qëllim lehtësimin e operacioneve të brendshme bankare përmes sistemit bankar. SNP-ja ka operuar në BPK që prej themelimit të saj, dhe infrastruktura e saj iu dha zyrtarisht BPK-s nga USAID-i në Shtator të vitit 2004.

BPKja jo vetëm menaxhon dhe monitoron SNP-n, por gjithashtu merr pjesë në mënyrë të drejtpërdrejtë në operacionet e saj së bashku me shtatë bankat komerciale. Proçedurat e pagesave dhe të shlyerjeve kryhen sipas Rregullores Nr. 2001/26 Mbi Transaksionet e Pagesave dhe Rregulli Bankar Nr. XVIII Mbi Pagesat dhe Operacioni i Barazimit të Llogarive.

Që prej Majit 2001, numri dhe vlera e transaksioneve të kaluara përmes SNP-s është rritur në mënyrë të vazhdueshme, duke reflektuar rritjen e besimit në sistemin e brendshëm bankar. Ndërkohë, SNP-ja ka pësuar zhvillime teknologjike të vazhdueshme ndërsa mënyrat e transaksioneve janë modernizuar dhe përmirësuar.

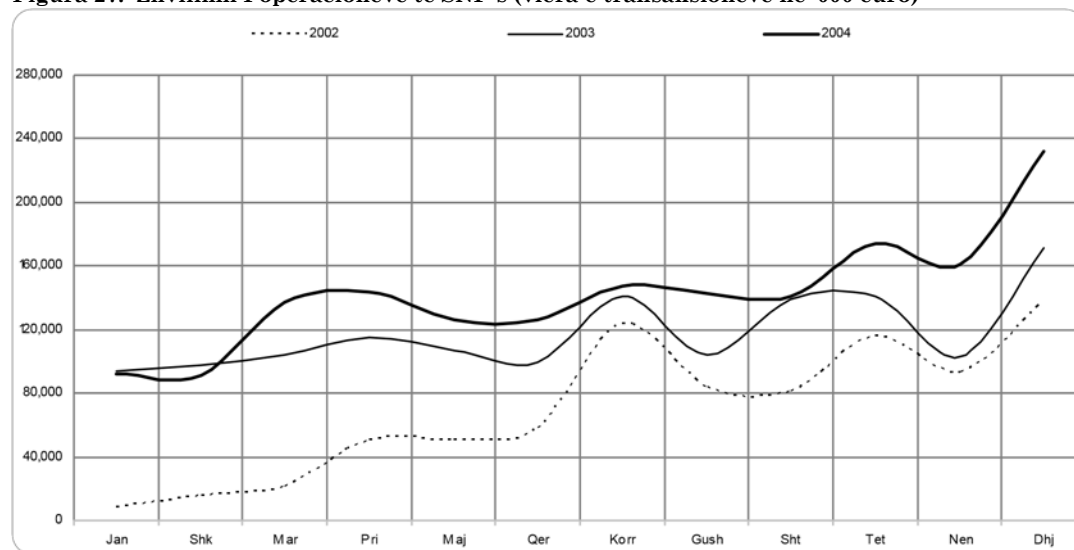
Figura 26: Zhvillimi i Operacioneve të SNP-s (numri i transaksioneve)

Gjatë vitit 2004, përmes SNP-s janë kryer 266,744 transaksione me një vlerë gjithsej prej 1,714,649,837 euro. Krahasuar me operacionet e SNP-s në vitin 2003 dhe 2002, numri i transaksioneve në vitin 2004 u rrit në mbi përkatësisht 60% dhe 250%. Vlera gjithsej e transaksioneve të SNP-s, në vitin 2004, tregon rritje në më shumë se 20% krahasuar me vitin 2003 dhe më shumë se 100% krahasuar me vitin 2002.

Rritja e ndjeshme e transaksioneve të SNP-s mund të vërehet gjithashtu nga të dhënat mesatare ditore. Vlera ditore e transaksioneve të SNP-s në vitin 2004 ishte rreth 6.7 milionë euro, krahasuar me rreth 5.5 milionë euro në vitin 2003 dhe rreth 3.3 milionë euro në vitin 2002. Më pas, numri ditor i transaksioneve në vitin 2004 ishte mbi 1000, krahasuar me 650 transaksione në vitin 2003 dhe 300 transaksione në vitin 2002.

Figura 27: Zhvillimi i operacioneve të SNP-s (vlera e transaksioneve në '000 euro)

Përveç pagesave të rregullta (tranferta bankë më bankë), operacionet e SNP-s gjithashtu përfshijnë një numër pagesash me parësi (pagesa individuale në kohë reale) dhe një numër të pagesave në masë (pagesa të vetme për llogarinë e përfituesve të shumtë). Pagesat e rregullta dhe me parësi janë kryer si pagesa të plota elektronike që prej krijimit të SNP-s, ndërsa pagesat në masë, të cilat u prezantuan në vitin 2002, u kryen si pagesa gjysmë-elektronike deri në Shkurt

2004. Që prej asaj kohe, për shkak të një përmirësimi të SNP-s, pagesat në masë mund të kryhen gjithashtu si transfertë të plota elektronike.

Përmirësimi i mëtejshëm teknologjik i SNP-s është duke ndodhur me zhvillimin e një sistemi pagesash giro - "Kos-giro", si një projekt i përbashkët i KEK-ut, PTK-s, shtatë bankave komerciale dhe BPK-s si koordinatorë. Ky sistem është përcaktuar për të siguruar një metodë jo në para të gatshme të mbledhjes së faturave nga shërbimet publike si p.sh. KEK-u dhe PTK-ja, por mund të përdoret nga entitetet e tjera, gjithashtu. Faza para-pilot filloi në Dhjetor 2004, dhe ky sistem pritet që të bëhet tërësisht funksional gjatë vitit 2005.

Si pjesëmarrëse në sistemin e pagesave të brendshme, BPK-ja kryen urdhra të brendshme pagesë/transfertë nga ana e ose për llogarinë e klientëve të saj. Gjatë vitit 2004, BPK-ja kreu 93,687 urdhra të brendshme dalëse (pagesa/transferta nga ana e klientëve të saj) dhe 44,710 urdhra të brendshëm hyrëse (pagesa/transferta për llogarinë e klientëve të saj). Shprehur në vlera, shumat e urdhrave dalëse në vitin 2004 ishin 738 milionë euro, ndërsa shumat e urdhrave hyrëse ishin 725 milionë euro.

BPK-ja gjithashtu drejton operacionet e pagesave ndërkombëtare nga ana e ose për llogari të klientëve të saj. Këto operacione drejtohen përmes bankave të zgjedhura të huaja. Gjatë vitit 2004, BPK kreu 556 pagesa/transferta ndërkombëtare dalëse me gjithsej 381 milionë euro dhe 127 pagesa/transferta ndërkombëtare hyrëse me gjithsej 93 milionë euro. Megjithatë, mungesa e një kodi të duhur SWIFT e kufizon zhvillimin e operacioneve të pagesave ndërkombëtare. BPK-ja në bashkëpunim me UNMIK-un po bën përpjekjet e saj më të mira për të siguruar një kod SWIFT të përdorshëm në Kosovë. Janë bërë disa kërkesa ndaj organeve kompetente, por deri tani pa sukses. Në fillim të vitit 2005 do të iniciohet një përpjekje e re.